

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 60 Lel
 Félévre . . . 30 .
 Negyedévre . . . 15 .
 Egyes szám ára 1-50 L.
 Megjelenik minden szombaton.
 Készíratokat nem adunk vissza.
 Telefonszám: 35.

Felcélós szerkesztő:
 SZÉKELY LAJOS.

DEVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
 Regina Maria-u. 12., hová a
 lap szellemi részét illető min-
 den közlemény intézendő.
 Kiadóhivatal:
 Deva, Regina Maria-u. 12.,
 hová az előfizetések és hír-
 detések küldendők.

Szerkesztő:
 KOVÁCS KÁROLY.

Kisebbségi program.

Már hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy valahányszor kormány- vagy miniszter-változás van, a kisebbségek részére is újabb és újabb programot adnak. A mostani miniszter-változás alkalmával Tatarescu tárca-nélküli miniszter, kisebbségi államtitkár szintén nyilatkozott a kisebbségekről, illetve a kormánynak a kisebbségekre vonatkozó politikájáról.

Tatarescu nyilatkozata szerint „a kormánynak elhatározott szándéka, hogy a türelmet, megértést, barátságot, mi több: a szeretetet teszi principiummá. A kormány kész a lehetséges legnagyobb engedelményekre e kérdésben s mást nem kíván, mint őszinte és fenntartás nélküli beilleszkedést a román állam kereteibe és munkájába”.

Türellem, megértés, barátság, szeretet. Olyan elvont fogalmak, amelyekkel tényleg dobálózni is lehet, mert mindenki másképpen értheti. De jelen esetben is ott van az az általános kitétel, illetve megkötés, hogy a kisebbségeknek teljesen bele kell illeszkedni a román élet kereteibe és munkájába.

Bár ez az utóbbi megszorítás, illetve kikötés se állja meg a helyét, mivel az

önként értetődik s mivel nem tudjuk megmagyarázni, mit ért a miniszter a román állam munkája alatt s miért említi éppen itt — mégis elfogadjuk ezt előzetesen, éppen csak azért, hogy az előbbi fogalmakat valahogy megmagyarázhassuk magunknak.

Igaz, hogy mi itt Erdélyben nem vagyunk uralkodó nemzet, de mégis szeretnők tudni, miért akar minket a kormány türelemmel kezelni. Talán a türelmet tesszük próbára viselkedésünkkel? Talán olyan követeléseket állítunk fel vele szemben, amelyre csak türelemmel lehet válaszolni? Vagy tűr a kormány azért, mert folyton-folyvást szekáljuk kéréseinkkel, küldöttségeinkkel? Vagy tán azért tűr, mert azt várja, hogy megjöjjön az eszünk?

Ez a türellem Tatarescu miniszter nyilatkozata szerint a jövőre vonatkozik. Ennyiben tehát ujat akar jelenteni, jöllehet az előbbiekből napnál világosabban kimutatódik, hogy türellem eddig is volt velünk szemben. Miért volt szükséges tehát azt újból hangoztatni?

A második a megértés. Nahát ez igazán nem új dolog. Ahányszor csak valami sérelem esett rajtunk, mindig megértést kerestek. Rögtön azt mondták, nem kell el-

hamarkodni a kritikával a dolgot: értsük meg egymást. Gyertek Bukarestbe és mondjátok el, mi fáj. Mi nem vagyunk ember-evők, mi meghallgatunk és megértünk titeket. Mi megértők vagyunk. Mi megértést akarunk.

A román imperium óta s a magyarságnak aktivitásba lépése óta minden kormány megértéssel dolgozott. Hogy nem értettük meg egymást, az már a mi hibánk volt, szerintük. De megértést eddig is hirdettek.

Barátság eddig csak a mi részünkről volt s ez tényleg új lenne, ha megvalósítható volna. A szeretet meg még inkább az.

Sajnos, az első türellem szó már erkölcsileg letompítja a barátság és szeretet fogalmak értékét. Ezért úgy fest, mintha Tatarescu a türelmet és megértést a saját kormánya programjául, a barátságot és a szeretetet pedig egy hosszú idő múlva eljövendő kormány programjául szögezte volna le.

A legegyszerűbb kérdés is komplikálttá válhatik, ha nem értenek hozzá. Így van ez nálunk a kisebbségi politikával, mert nem értenek hozzá.

A megoldás pedig nagyon egyszerű: ne vegyenek, ne számítsanak kisebbségeknek (mert így még több jogot követel-

A csodálatos ember meséje.

Írta: KOVÁCS KÁROLY.

A könyvesbolt kirakata előtt állottam. A fel-színes, könnyed olvasmányok, a detektívregények hajmeresztő címeit nézegettem és mosolyogtam. Olyan kicsinyeknek találtam ezeket a szerzőket, illetve azokat a körülményeket, amelyek e műveket létrehozták.

Szelid mosoly lehetett az ajkamon.

Valaki a vállamra tette a kezét és megfordulásra készítetett.

Nem ismertem.

Az idegen gyorsan beszélt:

— Éppen jó, hogy találom, Uram. Már több, mint egy hete kergetem. Föltétlenül beszélnem kell Önnel, mert Ön az egyedüli ebben a városban, akivel nekem beszélnem szabad, beszélnem lehet.

Nagyon furcsán nézhettem rá.

— Ne gondolja, kérem, hogy őrült vagyok. Inkább örvendő. Szívemből örvendek, hogy megtaláltam, bár sohase láttam. Furcsának tartja talán, hogy ilyen bizalmasan beszélék Önhöz?

— Óh nem, csak nem tudom miről van szó — mondtam sajátosan meleg hanglejtéssel, tényleg minden gunytól és lenézéstől menten.

A furcsa ember elmosolyodott és különös öröm tükröződött az arcán. Mellém állt s a messzibe mutatva, ilyen beszédbe kezdett.

— Látja, Uram, ez a szeretet sugara, az igazi szeretet. Tiszta fehér sugár, olyan, mint a napfény. De éjjel is világít. Mindig és min-

denütt. És nincs anyag, ami ellen tudna állni neki. Hatalmas, mindent betöltő sugár, mely az Ön szeméből a világba sugárzik. Ön nem tudja, hogy milyen hatalmas energiameennyiség fekszik Önben. Hatalmas helyzeti energia, amely a szemén át szeretet sugárban robban elő. Egy álló hete figyelem ezt a fényt. Kint laktam a város végén, egy cigányasszonynál. Nem kaptam máshol lakást. S az első hatalmas fény az Öné volt. Egy álló hétig figyeltem s nem mertem elhinni. Éjszakánként úgy virrasztottam, mintha a feleségem betegágyánál áltem volna. A fényt néztem, Uram, az Ön fényét. De nem csalódtam: a fény egyforma hevességgel és tisztasággal borult a földre. Uram, nem tudom leírni Önnel azt az örömet, amit ez nekem okozott. Uram, én érzem, hogy megijulok.

Ráncos, szenvedésteljes, szinte csunya arca roppant ellentéte volt minden szavának.

Zavartan kérdeztem.

— De engedje meg, kedvesem, én nem értem, miket beszél. Igazán nem értem.

Belémkarolt és viett magával.

— Óh az ember sokat nem ért, fiam. Első sorban önmagát. De ezt hagyjuk. Ott hagytam el, hogy a Te fehér sugaraid elvették az éjszakáimat. (Már tegezett.) De lassan-lassan visszaadja talán a hitemet.

— De hogyan, most már éppen nem értem!

— Most fogom megmagyarázni — kezdte ismét, szemét a messzeségbe függesztve. — Alig hiszem ugyan, hogy megérted, de Neked elmondom, mert Te kiválasztott vagy. Nem úgy, mint én, aki megvert kiválasztott vagyok, hanem úgy, ahogy az áldottak van-

nak kiválasztva. Te mindent szeretsz, s ha gyenge emberi akaratodat harcba is dobod ellene, mégse tehetsz semmit. Az a kis foszlány csak megremegteti a tiszta fehér sugarat, de nem töri meg és nem halványítja el.

Ismét ránéztem, erre észrevette magát, mert így folytatta:

— De ideje már, hogy megmondjam titkomat. Igen, titok. Szörnyű nagy titok. Súlyos titok, mely az öregség ráncait huzta az arcomra és vállamat immár 60 esztendőre hajlította, bár még csak 30 éves vagyok. Ide hallgass!

— Én minden embert egyszeri látásból meg-
 itélek. Nem egy embert, egy egész várost, az egész világot. Minden embernek a szemén át sugárzik ki a lelke. És sugárzik, akár akarja, akár nem. S én tul minden anyagon látom ezeket a sugarakat és nem lehet, hogy ne lás-sam. Néha káprázatos sugarak táruznak előm, néha utálatos mocsarak boszorkánylángja tű-nik fel szemeim előtt. Ó rémes látvány, mely megtöri, megkinozza azt, akinek ez a szeren-csétlenség megadatott.

Érdeklődést mutattam, bár lehangolt, hogy olyan jónak tart engem, amikor éppen az előbb sajnáltam le a detektívregények szerzőit. S azt hiszem egy kis bosszúság is volt sajnálkozásomban.

Tovább nógattam:

— Roppant érdekes. És mondja, milyen színű sugarakat lát?

— Nagyon helyes volt, hogy ezt kérdezte, így legalább rátérek a lényegére. Elmondom, bár a színek nem egész hűek a földi szem által felfogott színekhez. Valahogy szebbek a szépek és rutabbak a rutak. De igyekezni fogok legalább megközelítőleg lefesteni őket.

hetünk, mint a románok), hanem tekintsenek teljesjogu állampolgároknak és ne tegyenek velünk kivételt.

Az egyszerűség mindenütt csak jóra vezet. Ez pedig a legegyszerűbb megoldás és mi is meg volnánk vele elégedve.

A „módosított” iskolarendeletek.

Angheliescu miniszter a kisebbségek kívánságára bizonyos módosításokat tett szeptember havában kibocsátott két sérelmes iskolarendeletről. Aki a „módosított” rendeletek alább közölt főbb pontjait elolvassa és emlékezete után összehasonlítja az eredeti rendelkezésekkel, megdöbbenve fogja megállapítani, hogy nem csak a lényegben nem történt komoly változtatás, de még a részletekben sem. A lényeg ugyanis az — és ez a legfőbb, soha belenyugvással nem honorálható sérelem — hogy a magyar felekezeti iskolákra a békeszerződés világos rendelkezése ellenére ráoktrojáltatik a román tanítási nyelv. A továbbiakban pedig megmarad a tanítók és tanárok román nyelvű vizsgájának kényszere, megmarad a más vallású tanulóknak kitiltása s megmarad a koedukáció eltörlése.

Vagyis az iskolarendeletek tovább is megmaradnak a jogtalanság és erőszak nyers hatalmi tényének, amely ellen a nemzeti kisebbségeknek s elsősorban a magyarságnak minden törvényes eszközzel ezután is küzdeniök kell.

Az ujonnan kiadandó rendelet főbb intézkedéseiben a következőket tartalmazza:

Az elemi iskolákra nézve:

1. Az összes kisebbségi felekezeti iskolákban az állam nyelvét az első és második osztályban napi egy, a harmadik és negyedik osztályban napi két órában kell tanítani.

2. Az összes kisebbségi felekezeti iskolák tanítóinak a törvényes képesítéssel kell birniök és román állampolgároknak kell lenniök.

3. A kisebbségi iskolák összes tanítóinak vizsgáznioök kell a román nyelvből. A román

nyelvet, a történelmet és az ország földrajzát az állam nyelvén kell tanítani.

A középiskolákra nézve:

1. Az összes osztályokban tanítani kell az állam nyelvét. A negyedik, ötödik, hatodik, hetedik és nyolcadik osztályokban a történelmet, a földrajzot és az alkotmányt az állam nyelvén kell előadni.

2. A folyó iskolaévben az első és második osztályokba csak azokban a községekben vehetők fel másvallású növendékek, amelyekben állami iskola nincs.

3. A koedukáció tilos.

4. A középiskolai tanárok kötelesek az állam nyelvének ismeretéről vizsgát tenni.

ROVÁS.

Tüsszentőpor a moziban.

Kicsi, de bosszantó dolog: a mozielőadások alkalmával ismeretlen egyének tüsszentőporral bosszantják a nézőközönséget. A padlóra dobják s a lábukkal a közönség óráig hajlítják, egy-némelyike aztán cudar erős tüsszentésbe fog s csak akkor veszi észre, hogy játék eszközévé, avagy célpontjává vált, amikor már nevetnek rajta.

Hogy védekezzen ez ellen az ember? Legjobb, ha elfojtja a tüsszentést, hogy ne nevesen rajta. Mert másképpen igazán nem lehet védekezni.

Reméljük azonban, hogy ezután efféle gyerekes és bosszantó dolog nem fog előfordulni. Mert, ha igen, úgy van még mód a tettes felismerésére, kikutatására. S ha a közönség fedezi fel, jaj lesz annak.

Van egy régi jó közmondás: addig jár a korsó a kutra, amíg nyaka szakad. Most így változtatjuk meg: addig jár a tüsszentő-poros, amíg az orra szakad. Mert, ha a közönség egyszer, úgy véletlenül, megtalálja az illetőnél a tüsszentő port, nem fogja bántani, csak az egész készletet felszogatolja vele. Aztán tüsszentsen, ha olyan jól esik neki hallani a tüsszentést.

Tüsszenthet, amíg az orra megszakad.

— De nem folytatom tovább. A színek millió és millió változata. Egy tiszta színt se látam, ha sokáig figyeltem. Csodálatos műjáték, mely öreggétette a szemem és meghajlította a vállam.

Változatlanul figyeltem.

— Ez a sugár mindenütt áttör. Ha beérek egy városba, csak ezeket nézem. Mint valami csodás nagy háló fonja be az egész várost és mindenütt a sugarak ezrei keresztezik egymást. Ő néha be kell hunynom a szemem, mert nem bírom ezt a látványt. A gyűlölet vöröse s a kétségbeesés feketéje, hogy veszik el a földtől a napfényt, hogy vonják láthatatlan hálójukkal bilincsbe ezt a földet. S ha a szeretet fehér sugara villan meg, hogy ömlik szét mindenütt a fény, a melegség. Hogy a szeretet mennyi más sugarat tud kihozni a lélek sirjából.

— Uram, Őn az egyedüli ember a városban, aki két hete állandó fehéret mutat. Itt vannak a jegyzeteim. Még volt egy, de az csak 10 napig volt fehér és elviesedett, elközönyösödött.

Ebben a percben arca ijedt kifejezést öltött, mutatóujját magasra emelte és reszketve hebegte:

— Látom, látom a liláskék árnyat. Őn sajnál engem.

Kezét a szeméire tette, majd félve ismét rám nézett.

— Ne tegye Uram, ne tegyed: Szeretet. Engedd meg, hogy elkísérjelek és elmondjam életem történetét.

Valóban sajnáltam. Cigarettaival kínáltam meg s hazafelé indultunk.

(Folyt. köv.)

Vallás és iskola.

Olvasom az újságban, hogy Angheliescu rendelete következtében nagyarányú áttérések folynak Erdélyben. A miniszter ugyanis elrendelte, hogy katolikus iskolában csak katolikus tanulók, református, unitárius iskolákban csak református, illetve unitárius tanulók tanulhatnak. Ezért a szülők inkább feláldozzák vallásukat, hogy gyermekeik iskoláztatását lehetővé tegyék. Így nagyarányú áttérések folynak Nagyenyeden, ahol a református Bethlen-kollégium van és Kolozsváron, ahol a Marianum működik.

Szomorú, de felemelő tudat: a szülők feláldozzák vallásukat gyermekeik érdekében. S vajjon Angheliescu számított erre? Vagy azt gondolta talán, hogy a vallásért csak el fogják hagyni az iskolát, amely kezdetben nem is látszik olyan fontosnak?

Angheliescu vagy arra számított, hogy a vallást nem fogják elhagyni, vagy egyáltalán nem számított és nem látta be rendeletének szédületes perspektíváját.

Azt hiszem, inkább az utóbbi az igaz. Mert ha belátta volna, úgy nem rendelte volna ezt így el. Nem tudom elképzelni ugyanis, hogy egy miniszter tudatosan ennyi szenvedést tudjon előidézni.

Vallásához, még ebben a hitetlen világban is, majdnem mindenki ragaszkodik. Egyik meggyőződésből, vallásos hitből, másik tradícióból. De ragaszkodik. Különösen a magyar ember az, aki vallását és nevét sohase adja és hagyja el.

Síme, Angheliescu rendeletére úgy vetik le a vallást, mint egy nyugdózó ruhát, mást vesznek fel helyébe, azt, amellyel gyermekeik jövőjét biztosíthatják.

Szomorú ez a dolog azért, mert a magyarságot arra kárhoztatja, hogy önmagából kiforduljon. Káros az egyházakra nézve is, amelyek igazán végső küzdelmüket vívják iskolánkért. De felemelő abból a szempontból, hogy ime a tudásvágy, a tanulás iránti nemes szeretet nem halt ki belőlünk. Hogy külsőleg más vallás szektájára térünk át, de belsőleg annál nagyobbak leszünk, mert emberekké vállunk. Igazi emberekké, akikben a fájdalom egy magasabb világfelfogásba magasodik.

Ő, e szomorú áttértek igazán igazi emberek. A jövőért feláldozzák magukat, mert ők magukat adják — és gyermekeik vallását. Így csak a vallást áldozza fel, de megmenti a jövőndő nemzedék kulturájának, fejlődésének. Ugy csak a vallás maradna meg s a fejlődési lehetőségek hullanának az ürbe.

Szédületesen szomorú dolog. S éppen ezért reméljük, hogy Angheliescu visszavonja ezt a rendeletét, annál is inkább, mert az áttérést senki meg nem tilthatja s mert ezáltal a rendelet már elvesztette a célját.

Ha nem vonja vissza, általa csak egy csomó keserűséget és fájdalmat okoz a magyarságnak, de a maga célját nem valósítja meg.

Ezt pedig a miniszter se akarhatja.

— Hunyadmegyei tanítók gyűlése. Mult hét szombatján f. hó 10-én tartották gyűléstüket a hunyadmegyei tanítók a dévai tanítóképző tornatermében. A gyűlésen Petrescu bukaresti inspektor elnökölt, aki a tanítók előtt főbb pontokban ismertette a tanítók köteleességét s a hivatás nehezebb feladatait. Résztvett a gyűlésen dr. Dublesiu György prefektus, Botean Iosif, a liceul igazgatója, Sporea Constantin a tanítóképző igazgatója, azonkívül Páne, Pinteá és Baicu Constantin tanítóképzői tanárok. A gyűlés, amelyen körülbelül 300 megyei tanító jelent meg, d. e. 10 órakor vette kezdetét s csak este fél nyolckor ért véget.

Megállt és szinte átszellemülve a távolba révedten beszélt.

— A szeretet sugara tiszta, csillogó fehér. Mindenüvé fényt és meleget visz. A szerelem rózsaszín, a mély szerelem lángoló piros. A barátság kék, a közöny áttetsző, vizenyős szürkés-fehér, az önzés zöld, a rosszakarat erősebb zöld, a harag lángoló zöld, a gyűlölet vöröses-zöld. Nagyon hasonlít a nagy szerelem sugarához, mert az is lángoló vörös. Az irigység sárga, a kételkedés szürkés-fekete, a kétségbeesés fekete, mely néha vörösfeketét mutat, ha a kétségbeesés nagyon erős. Szinte olyan, mint az erős szerelem vagy erős gyűlölet sugara. Néha össze is téveszttem őket. A bűnbánás hamuszínű, mely néha-néha egész fehérbe tisztul, ilyenkor a szeretettel is össze lehet tévesztetni, bár legtöbbször csak a közönyig tud megtisztulni. És csodálatos, Uram, a bűnnek nincsen sugara. Már százszor és százszor akartam ezt felfedezni, de nem tudtam. Igaz, hogy az önzés, a harag, a rosszindulat, ezeket mi bűnnek tartjuk, de ezeknek nincs egy közös ismertető sugaruk. A szerelemnek van. Ez a rózsaszíntől a mély vörösig olyan színpompát játszik, amit én emberi szóval kifejezni nem tudok. A szeretet fehér sugara néha égető, vakító fehérségbe megy át. A nap elbujhatik a fénye mellett. A sárga sugarak néha mindent el akarnának borítani. De ha nagyon kifejlődnek haragba mennek át és megzöldülnek. A kétségbeesés, ha nagyon sokáig rezeg a fájdalom lilájává enyhül. S ez a lila él, mozog, néha fehér csikok jelennek meg rajta, éppugy, mint a fehéren vagy a rózsaszínen a lila fájdalom csik, amikor a szeretet és szerelembe fájdalom vegyül.

HIREK.

— **Kinevezések.** *Ulvineanu* Sándor volt dévai táblabírói cím és jelleggel felruházott bírót az igazságügyminiszter a beszercei törvényszék tanácselnökévé nevezte ki.

Désy János, jelenleg kovásznai szolgabíró, az igazságügyminiszter Hunyadvármegye árvaszékéhez árvaszéki ülnöknek nevezte ki.

Petreu Liviut az igazságügyminiszter a dévai törvényszékhez joggyakornoknak nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter *Radtiau* Aurél temesvári törvényszéki jegyzőt hasonló minőségben a dévai törvényszékhez helyezte át.

— **Házasság.** *Dr. Pulka* Naftanail gyógyszerész folyó hó 25-én vezeti oltárhoz *Wunder Annus* urleányt, *Wunder Béla* munkásbiztosító pénztári kerületi főigazgató kedves leányát.

— **Uj városgazda.** Déva város polgármestere a városgazdai teendők elvégzésével *Selmerean Ioan* vámhivatali főnököt bízta meg.

— **Művészestély a színházban.** Hatalmas, eddig még nem látott szenzációban lesz része városunk közönségének november 21-én, szerdán. *Szász Ilona* az országos hírt discuse, a Nagy Endre kabaré volt tagja tartja egyetlen előadástestélyét a színházban. Hogy kicsoda *Szász Ilona*, arról úgy hisszük, fölösleges írni. Mindenütt ismerik, hiszen *Megyasza Vilma* után ő a legtündöklőbb magyar kabaré csillag. Az estély másik slágere *Dr. Ferenczy Gyula* az Erdélyben is mindenütt ismert zeneszerző, aki saját szerzeményű chansonjaival fog a programba beleilleszkedni. *Örvössy Géza*nak, a kolozsvári színház bonvivánjának jelmezes bohócszámai külön érdekességei lesznek a minden tekintetben nagy művészi eseményt ígérő estélynek.

— **Egészségügyi statisztika.** Hunyadvármegye főorvosi hivatalának értesítése szerint meggyünkben október hónapban az alábbi ragályos megbetegedések fordultak elő: Skarlát: *Lupény 1, Vulcan 15, Petrozsény 6, Petrilla 2, Merisor 1, Piski 2, Hunyad 3, Laposnyak 1, Bács 7* eset. Szamárhurut: *Vulcan 8* eset. Hastífusz: *Totesd 1, Hátszeg 1, Lupény 5, Petrozsény 2, Bóz 1* eset. Vérhas: *Felsőváros 1, Ludesd 4* eset. Lépfene: *Balomir 1* eset. *Lapusnyakon és Vulcanban 1—1 skarlát* eset halállal végződött. A statisztika szerint a megye egészségügyi állapota kielégítő.

— **A dévai Kereskedelmi Tanács az uzsora törvény ellen.** A dévai Kereskedelmi Tanács az uzsoratörvény elleni tiltakozás ügyében e hó 11-én, vasárnap d. e. 11 órakor gyűlést tartott a városháza nagytermében. A gyűlésen az összes dévai kereskedők résztvettek. *Schuster Sándor*, a Kereskedelmi Tanács alelnöke ismertette azt a küzdelmet, amelyet az erdélyi kereskedelem a kormány törekvéseivel szemben s az ipar és kereskedelem zavartalan menete érdekében kifejtett. A Tanács elhatározta, hogy a Bukarestben december 9-én megtartandó országos gyűlésen magát föltétlenül képviselni fogja. Delegátusnak 25 dévai kereskedő ajánkozott, akik saját költségükön fognak résztvenni az országos tiltakozáson.

— **Be kellett jelenteni a lakásokat.** Prefektusi rendeletre Déván az összes családok bejelentést tartoztak tenni lakásukról s a lakószemélyek számáról. A határidő tegnap, pénteken járt le. A bejelentett adatokra a rekviráló bizottságnak van szüksége, amely most ismét üres lakások után kutat s amely a bejelentett adatok valódiságát kiszállás útján fogja ellenőrizni. Igaz, hogy a rekvirálási jogot ismét életbeléptették, de nem gondoltuk, hogy ilyen hamar fogják ezt rajtunk kipróbálni.

— **A dévai pénzügyigazgatóság közleménye.** A dévai pénzügyigazgatóság közli, hogy a pénzügyminiszterium 156025/923 számú rendeletével az 1889—1913 években kibocsátott román állampapírok lebélyegzési határideje kitolatott, illetve az 1922 december 1-ben állapított meg.

— **1924. évi különféle román, magyar és német könyvnapotárak már megérkeztek és kaphatók** *Laufer* könyvkereskedésében Déván.

— **Ámor mozgó hírei.** A mozgó színház vezetője hosszabb szünet után egy grandiózus film sorozatos előadását kezdi meg vasárnap, folyó hó 18-án délután és esti előadásban. A film címe „A fejnélküli lovas”, mely 5 részben kerül színre és pedig az első rész f. hó 18-án, vasárnap, a második rész f. hó 19-én, hétfőn, a harmadik rész f. hó 20-án, kedden, a negyedik rész f. hó 22-én, csütörtökön, az ötödik rész f. hó 24-én, szombaton. A hatalmas, szinte szenzációszámba menő film a legidegizgatóbb cirkuszdráma, melyet valaha filmgyár produkált. A halálcsapda technikai beállításai, a gonoszságok egész halmaza a legérdekesebb detektív regényekre emlékeztet. Van emellett a történetben egy bájos szerelmi idyll is, mely a legborzasztóbb jelentek közepette is felfrissíti a néző idegzetét. A filmnek különös érdekességet kölcsönöz azon körülmény is, hogy benne vadállatok is szerepelnek. A főszerepet *Harry Piel* játssza, ki valósággal fenomen e darabban. Minden eddigi alakítását felülmulja e szerepében. A fejnélküli lovas senki se mulassza el megnézni, mert idegizgatóbb attrakciót aligha láthatott eddig.

— **Dr. King előadása.** *Dr. King* indus orvos, aki európai körutja alkalmával városunkat is felkereste, f. hó 10-én tartotta egyetlen fakirelőadását a városi színházban. A csodás képességű orvos bravurjait a közönség lelkesen megtapsolta. Milyen médiumával véghezvitte dolgai csodálatra ragadták a közönséget, amely ezzel a *Trilby* szenzációját élte át, illetve nézte végig.

— **Változás a fegyvertartási engedélyek megadásában.** Fegyvertartási engedélyek a jövőben csak azon esetekben fognak kiadani, ha a kérelmek előzetesen a nagyszebeni kerületi parancsnokság által kedvezően véleményeztetnek.

— **Angol tőke a „Gazdák” Általános Biztosító R. T.-nél.** Mint értesülünk, a *Marcentil Insurance Comp. Ltd.* London, cca 100.000.000 angol font tőkével rendelkező biztosító és viszontbiztosító vállalat megvásárolta az „*Agromul*” Általános Biztosító R. T. részvényeinek zömét. Nagy fontossággal bír e tény közgazdasági szempontból, mivel ismert dolog, hogy a biztosító vállalatok viszontbiztosításukat legnagyobb részt német, osztrák és magyar viszontbiztosító társaságokkal bonyolították le. Ma, amikor ezen államok pénzei mind jobban elértéktelenednek, a „Gazdák” biztosító közönségének megnyugvására szolgálhat az, hogy a társaság a vállalat kockázataira a legmegfelelőbb fedezetet tudja nyújtani. A „Gazdák” Biztosító R. T. központja Aradon székel, Déván főigazgatója van, *Csulay Lajos* vezetésével.

— **Uj iparigazolványok.** Déva város tanácsa legújabbán a következő iparengedélyeket adta ki: *Klimstein Antonia* pipere és illatszerek árusítása, *Koma Joan* szijgyártó.

— **Kitiltás a törvényszék által.** Október 27-iki számunkban megírtuk, hogy a dévai törvényszék *Mikso András* csehszlovákiai főpincért lopás miatt 6 hónapi fogházra ítélte. Amint most értesülünk, a dévai törvényszék elrendelte, hogy *Mikso András* büntetésének kitöltése után Csehszlovákiába toloncolják át.

— **Szerződést kötnek a bányaaltsztek is.** A drágaságot nemcsak a bányamunkások sanyal meg, hanem a bányaaltsztek is, olyannyira, hogy szerződés nélkül jövő existenciájukat nem tudják biztosítani. Most, hogy *Popescu*, a kerület munkügyi felügyelője a Zsilvölgyben tartózkodik, a lupényi bányaaltsztek is bejelentették, hogy kollektív szerződést kívánnak a bányagazgatósággal kötni, miért is kéri a felügyelőt a tárgyalások mielőbbi felvételére. Hir szerint a jövő hét folyamán már megkezdődnek a tárgyalások.

— **Rózsavölgyi-, Bárd-, Nádor és Moravetz 1924-ik évi albumok megrendelhetők és mielőbb szállítatnak** *Laufer V. könyv- és zeneműkereskedése* által Déván.

— **Shymmi tropikue** a címe a legújabb slagernek, melynek zenéjét *dr. Ferenczy Gyula* a Bécsbe származott híres magyar zeneszerző, a *Hölle Kleinkunstbühne* v. zeneigazgatója szerezte, szövegét pedig *Ferenczy György*, az ismert kolozsvári író írta. Kottája most jelent meg az erdélyi könyvpiacra a berlini *Petersohn* zeneműkiadó-vállalat kiadásában. Budapestben *Gonda Ernő* a Kiskomédia népszerű komikusa énekelte s táncolta frenetikus sikerrel. A zeneműújdonlás kottája minden könyvkereskedésben és újságárusnál kapható.

— **Letelepedési engedélyek.** Déva város tanácsa legújabbán a következőknek adott letelepedési engedélyt: *Koma Ioan*, *Róhr Mihály* és *Hersch Brecher*.

— **A zsilvölgyi bányászok kollektív szerződése.** Ismeretes, hogy a zsilvölgyi bányászok kollektív szerződése ez év október havában lejárt s így újabb tárgyalás vált szükségessé. A kerület munkügyi felügyelője, *Popescu* nov. 5-ére tűzte ki a tárgyalást, amely a kitűzött napon meg is kezdődött. A zsilvölgyi munkások 100 százalékos béremelést kértek, amit azonban hat napi tárgyalás után a bányagazgatóság elutasított, azzal az indokkal, hogy 1925-ig van az állammal szerződésük, sőt a kollektív szerződést is 1925-ig kívánják megkötöni. Ugy a munkásság, mint a bányagazgatóság döntő bíróság elé utalta az ügyet.

— **Megölte a haragosát.** Még 1921 áprilisában történt az alábbi eset, amelyet a dévai törvényszék f. hó 14-én tárgyal. *Petrescu Petru* és *Tutorán Petru*, mindketten *Parusel* község lakói, már régen rossz viszonyban éltek egymással. Cívódásaik napirenden voltak. Egy ilyen kisebb civódásból kifolyólag *Petrescu* elhatározta, hogy *Tutoránt* elteszi láb alól. Április 29-én fejszét véve magához *Tutorán* lakására ment, ahol *Tutoránt* éppen egyedül találta. Észrevétlenül belopódzott s mielőtt *Tutorán* észrevette volna, többször fejbeütötte a fejszével, majd amikor *Tutorán* a földre zuhant, többször a mellére is sujtott. *Tutorán* sérüléseibe harmadnapra belehalt, *Petrescut* pedig letartóztatták. A törvényszék szándékos emberölés miatt az elvetemült embert 10 évi nehéz fogságra és 10 évi politikai jogok elvonására ítélte. Vádoltot felebbezett.

— **Budapest jubilál.** 1873-ban egyesült a magyar főváros két nagy városrésze Buda és Pest és azóta indult meg a rohamos fejlődés, mellyel Magyarország fővárosa mihamar az európai világvárosok színvonalára emelkedett. Budapest tehát most 50 éves jubileumát ünnepli és ebből az alkalomból néhány érdekes régi pesti képet mutat be a *Vasárnapi Ujság*. A kitűnő képeslapnak e heti száma egyébként is különösen gazdag érdekesnél-érdekesebb képekben. Bemutatja a szerb királyi párt az újszülött trónörökösrel, a kolozsvári irodalmi ünnepségek főbb szereplőit, Róma ünnepét a fascizmus bevonulásának évfordulója alkalmával és számos más erdélyi és külföldi aktuálisokat. A *Vasárnapi Ujság* ma már egyedül áll az utódállamokban és újabb számával is bebizonyítja, hogy minden hozzáfűzött várakozást képes kielégíteni.

— **Amerikába és Argentínába ingyen senki sem tud jutni, de jól és olcsón utazik a** *Cosulich Line* hajóin, *București, Calea Grivitei* No. 181.

— **Makulatura papir kisebb és nagyobb mennyiségben ismét kapható** *V. Laufer* könyv- és papirkereskedésében, Déván.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

Déván, a Petru Maior-utca 60. sz. alatti

ház eladó.

Értekezhetni ugyanott.

272 1 5

Járgány, butorszállító- és rugóskocsi eladó.

FRITSCH HENRIK, DEVA. 275 1 5

Köszén és erőkorpa eladó.

Gazdasági Ipar R. T. Deva. 276 1 5

BUTOROK

fényezett hálók és ebédlik a legmodernebb kivitelben állandóan raktáron.

ROSENBERG MANÓ asztalos DEVA
Dr. Szegő-féle ház, az udvarban. 223 5-6

A közönség figyelmébe!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az új
igazolványhoz szükséges fényképet
megfelelő kidolgozásban és tartós kivitelben készíték.
1 darab 15 lei, 3 darab 25 lei.

Rosenfeld fényképész Déva

Strada Decebal 4. (zsidó templomudvar) 274 1 1

Déván, a Str. Aurel Vlaicu
(Magyar-u.) 49. és 50. sz. a.

villa és ház

levő, szép helyen fekvő
mely áll: 6 szoba, 2 konyha, 2 pince, udvar,
kut, villanyvilágítás, nagy kert több mint
1200 □ öl szőlővel és sok gyümölcsfával

szabad kézből eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

271 1 3

Egy jókarban levő

Wertheimszekrény és egy szobagőzfürdő eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

262 2 2

BUTOROK

a legjobb kivitelben állandóan raktáron
és mérsékelt árak mellett kaphatók.
Victoria butorgyár Arad, Str. Ioan Calvin 42.

Lerakat: Neuman palota, Str. Horia. 215 11.20

Zongora vagy pianinó

megvételre kerestetik. 2. Cim a kiadóban.

Villanyerőre
berendezett

gőzmosoda

vasaló, fényszó és
egyéb gépekkel **eladó.** Cim a kiadóhivatalban.

2-

Aki

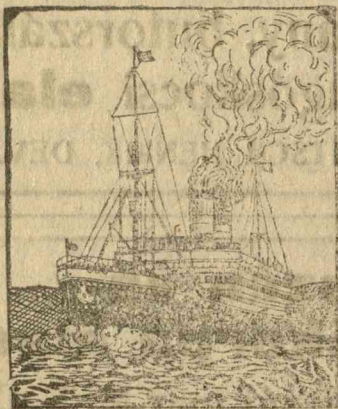
Lloyd 2009

**Amerika,
Kanada,
Argentína,
Brazília-ba**

gyorsan, kényelmesen, olcsón,
biztosan és direkt utazni akar,
az írjon azonnal

COSULICH LINE

București, Cal. Griviței 181.

vagy

235 7 15

COSULICH LINE

Timișoara, Str. I. C. Brătianu 18.

Levelezés az összes nyelven. — Utasok szállítása modern kettős csavaru gyorsgőzű hajókon — Tengeri utazás tartama **csak 7 nap.** — Kétféle ellátás. — Nagy levegős kabinok 2, 4 és 6 személy részére. — Számos köszönő irások.

== Kérjen azonnal prospektust! ==

UNITED STATES LINES

Southampton-Cherbourg-tól

NEW-YORK felé

amerikai kormány gőzhajón

LEVIATHAN

november 20., december 15.

BRÉMÁBÓL Southampton és Cherbourg-on át NEW-YORK felé

GEORGE WASHINGTON

november 27., december 12.

President Fillmore

november 21.

America

december 5.

President Roosevelt

december 12.

President Arthur

december 22.

President Harding

január 16.

január 9.

Indulás Southampton és Cherbourg-ból egy nappal később.

Közelebbi felvilágosítások az alábbi címeknél.

Kedvező alkalom áruszállításra.

UNITED STATES LINES

Vezérképviselő Románia részére:

„MERCUR” Bucurest, Calea Mosilor 51.

Temesvár, Hunyady-utca 8.

Cernovitz, Lillen gasse 15.

213 10-

Meghívó

a livazényi, felsőbarbati és urikányi
nemesi közbirtokosság revindikált és segre-
gált erdejét illetőleg az 1923. évi novem-
ber hó 30. napján délelőtt 10 órakor
Hátszegen, a Hunyadmegyei Első Taka-
rékpénztár helyiségében tartandó

rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az agrárreformmal kapcsolatos tárgyalások végeredményének ismertetése.
3. Az 1923. évi pénztári zárszámadások letárgyalása és jóváhagyása.
4. Az 1924. évi költségvetési előirányzat megállapítása.
5. A rendkívüli fahasználati engedély megszerzésének letárgyalása és a kihasználható terület nagyságának és helyének megállapítása, ezzel kapcsolatban a faállomány értékesítése.
6. A „Prislop” nevű havas vitás határ-rész mikénti rendezésének megtárgyalása, kapcsolatban az ottan történt erdőkárokkal.
7. A vadászati és halászati jog bérbe-adása és az eredménynek közlése.
8. A jogosultak névjegyzékének megállapítása.
9. Az erdőszolgák fizetésének emelése.
10. Esetleges indítványok.

Ha a közgyűlésen a közbirtokosság tagjai elegendő számban nem jelennek meg, akkor a következő közgyűlés 1923

december hó 14-én d. e. 10 órakor lesz
megtartva ugyancsak Hátszegen, a Hun-
yadmegyei Első Takarékpénztár helyisé-
gében és ez a közgyűlés a tagok számára
való tekintet nélkül határozatképes lesz.

Hátszeg, 1923. november hó 12-én.

Pogány Károly,

közbirtokossági elnök.

268 1 1

A közönség érdekében!

Mivel a gyorsfénykép nem tartós, elha-
tároztam, hogy a rendőrség által előírt

igazolványfényképet

gyorsan és rendszeresen kidolgozva 264 2-3

3 drb-ot 30 leiért készítek.

W. KOZIARSKY fényképész, a Fehér-Kereszt mellett.

Eladó: részben új, részben ke-
veset használt motoros

szalámi és kolbászárú

gyári felszerelés

Nagy zuzógép, villa 10-11, husdaráló
17/A huskeverő 100 l., kolbásztöltő 12
l., tepertüprés 30 l. ürtartalommal, fű-
szerdaráló és 7-élű husvágó ringagép.

CIM: A KIADÓHIVATALBAN.

ÜZLETHELYISÉG

ÁTADÓ.

270 1 2

Cim
a kiadóban.

A KERESKEDELMI ÉS IPARBANK DEVA

(AZELŐTT DÉVAI IPARBANK)

Alaptőke lei 5,000.000

REGELE FERDINÁND-UTCA 9. SZ.

Alaptőke lei 5,000.000

FOLYÓSIT

ZÁLOGKÖLCSONÖKET

u. m.: arany, ezüst, drágakő és mindennemű ékszerekre
a legmagasabb összegekig, a legnagyobb titoktartás mellett
minden hivatalos pénztári nap délelőtt 9-13 óráig.

IGAZGATÓSÁG.

260 3 5